

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 251/2015 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om dimensioneringen av äldreomsorgens bemanning

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 251/2015 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Halmeenpää /gröna m.fl.:

*Hur kan man i fortsättningen garantera tillräckliga resurser för bemanning i en situation som redan nu är utmanande,
hur kan man efter regeringens åtgärder trygga ett människovärdigt bemötande av äldre även i fortsättningen och
hur kan regeringen säkerställa arbetshälsan hos vårdpersonal med tungt och lågavlönat arbete i en situation där yrkesgruppen utsätts för flera andra nedskärningar och påtryckningar om inbesparingar?*

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

I fråga om tjänster för äldre personer har personaldimensioneringen sedan 2001 styrts av de kvalitetsrekommendationer som social- och hälsovårdsministeriet och Finlands Kommunförbund tillsammans utfärdar. I lagen föreskrivs inga detaljerade bestämmelser om antalet anställda inom servicen för äldre.

I samband med beredningen av lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012) beslutade man att fortsättningsvis bibehålla rekommendationerna gällande minimiantalet anställda i kvalitetsrekommendationen. Syftet med kvalitetsrekommendationerna är att vägleda de aktörer som ansvarar för att ordna och producera servicen så att tjänsterna är högklassiga och svarar mot klienternas behov. I lagen (980/2012, 20 §) föreskrivs att en verksamhetsenhet ska ha en personal som till antal och uppgiftsstruktur motsvarar klienternas behov och som garanterar dem en högkvalitativ service. Bestämmelserna i lagen ska prioriteras i förhållande till rekommendationen.

I regeringsprogrammet linjeras att den nuvarande kvalitetsrekommendationen för att trygga ett bra äldre och förbättra servicen som social- och hälsovårdsministeriet och Kommunförbundet publicerade 2013 ska ses över så att det absoluta minimiantalet anställda vid serviceboenden med heldygnsomsorg och ålderdomshem är 0,4–0,5 vårdanställda per klient (för närvarande 0,5). I fråga om hälsovårdscentralernas bäddavdelningar för långvarig vård förblir rekommendationen 0,6–0,7 vårdanställda per klient.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 251/2015 rd

Dimensioneringen på 0,4–0,5 vårdanställda per klient är miniminivån som vid vissa verksamhetsenheter är tillräcklig, beroende på klienternas funktionsförmåga. En undersökning av Institutet för hälsa och välfärd visar att vårdbehovet är mindre vid enheter där dimensioneringen är lägre än rekommendationen (0,5).

För att man ska kunna se till de anställdas arbetshälsa krävs en bra ledning genom vilken man säkerställer att arbetet vid verksamhetsenheterna är rätt inriktat med tanke på mötandet av klienternas behov. För närvarande riktas en mycket stor del av arbetstiden till annat arbete än direkt klientarbete. Det här är en central helhet som måste utvecklas, särskilt inom hemvården, och som kvalitetsrekommendationen ger anvisningar om. Genom att utnyttja teknologi kan man påverka allokeringen av personalens arbetstid. Enligt en utredning som Institutet för hälsa och välfärd gjorde hösten 2014 tillämpades till exempel maskinell dosdispensering av läkemedel vid endast 30 procent av serviceboendena med heldygnsvård och vid 34 procent av ålderdomshemmen trots att man med hjälp av ifrågakommande funktion i betydande grad kan ge vårdarna mer tid för klientarbete.

Att bredda dimensioneringen är en del av helheten kring servicen för äldre. Regeringen utgår från att man ska förändra strukturen inom servicen för äldre så att tjänster som tillhandahålls i hemmet prioriteras. I regeringsprogrammets spetsprojekt riktar man betydande resurser till att förnya helheten av och strukturerna inom servicen för äldre samt till att utveckla innehållet i servicen som tillhandahålls i hemmet. Dessutom höjer man i avsevärd grad anslagen för att öka närstående- och familjevården med målet att trygga närstående- och familjevårdarnas välbefinnande samt etablera ovan nämnda tjänster, i synnerhet familjevården, som en fast del av servicestrukturen för äldre.

Det långsiktiga målet är en integrerad helhet av tjänster för äldre där personaldimensioneringen skulle fastställas utifrån klienternas behov och personalen skulle flexibelt användas enligt klienternas behov. En integrerad servicehelhet för klienten underlättar allokeringen av resurser och minskar mängden överlappande och okoordinerat arbete. Genom utvecklingsarbetet eftersträvar man ett servicesystem som på ett ekonomiskt hållbart sätt tryggar det växande klienteletets behov även under de kommande årtiondena.

Helsingfors 5.11.2015

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula